

Motion till riksdagen 2019/20:3191

av **Andreas Carlson m.fl. (KD)**

Polisen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler poliser och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisens arbetsvillkor och lön och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kompetensutveckling och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisiär forskning och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda fler alternativa vapen och skyddsutrustning till polisen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flytta polisens hantering av vapenlicenser till en nyinrättad viltvårdsmyndighet och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om psykiatriambulanser och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisens tekniska arbetsverktyg och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ANPR-kameror och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snabbt stärka polisens förmåga och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sociala utfallskontrakt och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisens kontakt med skolan och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra beredskapspolisen och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om internationellt samarbete och tillkännager detta för regeringen.

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisens arbete mot barnprostitution och människohandel och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en forced marriage unit enligt brittisk modell bör inrättas och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om gränskontroller och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om säkerhetskontroller för arbete inom myndighet och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillfälliga arrester och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ljudupptagning av skottlossning och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det möjligt för polisen att topsa i större utsträckning och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det möjligt att lagra biometriska uppgifter längre och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ordningsvakter och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Skatteverkets metodstöd och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillfälliga samordningsnummer och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om maxgräns för antalet fordon en person kan äga och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om folkbokföring och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sekretess för myndighetspersonal och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kameraanvändning i spaningssyfte och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökade befogenheter att genomöka fordon, personer och fastigheter och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att varje myndighet som ingår i samverkan mot organiserad brottslighet bör ges ett uppdrag i regleringsbrev att prioritera arbetet mot organiserad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda huruvida Irlands modell vid beslag av dyra bilar, klockor etc. kan tillämpas för att beslagta statussymboler från gängkriminella och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga om en särskild civilrättslig enhet kan införas, likt den irländska, för att stärka arbetet mot organiserad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur en samordnad statlig utbetalningsfunktion kan inrättas och kombineras med en förstärkt utbetalningskontroll och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisens samarbete med Kronofogdemyndigheten och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige ska vara ett tryggt land att leva i, oavsett om man bor på landsbygden, i en stad eller i en förort. En av statens viktigaste uppgifter är att genom ett väl fungerande rättsväsende upprätthålla tryggheten. Polisens roll i det brottsförebyggande arbetet är central.

Att förebygga brott och tidigt upptäcka barn och unga som löper risk att hamna i brottslighet är av största vikt. För att lyckas med detta behövs en politik med ett helhetsperspektiv på barn och ungdomar. Det behövs en stödjande familjepolitik, en bra skola, satsningar på ungas uppväxtmiljö, ett grundligt brottsförebyggande arbete i polisen och en offensiv kriminalpolitik.

Svensk polis är i dag hårt ansträngd. Utmaningarna att bekämpa mängdbrottslighet, bostadsinbrott, grov organiserad brottslighet och gängkriminalitet kvarstår. Polisen har genomgått en stor omorganisation. Enligt den slutrapport från Statskontoret som utvärderade omorganisationen har den inte lyckats. Omorganisering har i delar uppfyllt sina syften, men inte i sin helhet. Omorganisation har exempelvis gett polisen bättre förutsättningar att klara sin uppgift, men de saknar medel och adekvat myndighetsstyrning för att uppnå dessa. Ett av syftena som inte uppnåtts fullt ut är att få mer resurser till lokalpolisområdena, trots att arbetet med medborgarlöften och kommunpoliser är på plats innebär inte det en bättre tillgänglighet för medborgarna till polisen. Att polisen kommer när den behövs och har förmåga att beivra brott och lagföra brottslingar är centralt för att upprätthålla lag och ordning i samhället. Men ett väl fungerande polisväsende betyder mer än så. Att samhället reagerar när en människa utsatts för våldsbrott, rån, sexuella trakasserier eller inbrott i sitt hem är en förutsättning för upprättelse för brottsoffren och för att värna medborgarnas tillit till centrala samhällsfunktioner. I dag ser vi hur den tilliten hotas när människor utsätts för brott. Som enskild ska man alltid kunna lita på att polisen har de resurser som krävs för att klara av sin uppgift: att förebygga, förhindra och beivra brott. Ett rättsväsende som står upp för de mest utsatta är en förutsättning för ett gott samhälle som håller samman.

Kristdemokraterna vill ha fler poliser i brottsutsatta områden. Internationell forskning visar att ökad direkt patrullering i områden med hög brottslighet fungerar brottsförebyggande. Fler poliser på gator och torg är mycket viktigt för att kriminella gäng inte ska få känslan av att ha kontroll över vissa bostadsområden och för att öka tryggheten för övriga boende i området.

I den nya polisorganisationen ska så kallade medborgarlöften leda till en starkare och tydligare samverkan mellan polis, myndigheter och civilsamhälle. Det är viktigt att detta följs och utvecklas, så att verksamheten når upp till de förväntningar som finns.

Vi utvecklar vi vår syn på brottsoffer i kommittémotionen Brottsoffer. Brottsoffers situation och upprättelse är central för Kristdemokraterna. Bemötande och omhändertagande av brottsoffer genom hela rättsprocessen behöver förbättras.

I motionen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet redovisas våra budgetsatsningar på polisen.

10 000 fler poliser till 2024

Sverige har för få poliser och för få av dem är ute på gator och torg. Med dagens antal poliser är det svårt för dem att bekämpa de gäng som tagit över i vissa utanförskaps-

områden och att samtidigt vara närvarande i små orter där polisen är nästan helt frånvarande idag. För att åtgärda detta och se till att polisen kan vara närvarande i hela landet föreslår Kristdemokraterna att Sverige ska ha 30 000 poliser 2024.

Därför är det bra att regeringen följer upp KD/M-budgetens satsning på polisen. Dessvärre är det uppenbart att de själva helt saknar ambition att bygga ut svenskt polisväsende. Det syns eftersom de i sin egen budget helt saknar medel för en fortsatt utbyggd polismyndighet 2022, året då KD/M-budgetens anslagstrappa slutar gälla.

Kristdemokraterna väljer att göra en rejäl, offensiv satsning på polisen. Totalt satsar vi över 1,8 miljarder mer än regeringen på polisen den kommande treårsperioden.

Vi vill anställa 10 000 fler poliser. För att snabbare nå fler poliser föreslår vi en ettårig utbildning. Den ska utformas så att man efter den kan gå ut i tjänst på en ny polisanställningsform eller fortsätta studierna likt nuvarande polisutbildning. Vi föreslår också att både kommun och stat ska kunna finansiera tjänsterna men att Polismyndigheten är huvudman.

Det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet prioriteras inte idag. Kristdemokraterna bedömer att det finns en stor efterfrågan från kommuner att ha en stark lokal polisförankring och att många kommuner är villiga att vara med och betala för det. Många kommuner köper redan i dag in tjänster från vaktbolag. Bara 12 procent av kommunerna som svarade på en undersökning uppger till riksdagens utredningstjänst att de inte anlitar väktare. Tanken är att kommunerna istället ska kunna använda en del av de pengar de lägger på väktare till att i stället anställa poliser. Dessa polistjänster ska finansieras med både kommunala och statliga medel och staten ska stå för hela utbildningskostnaden. Det statliga ansvaret kvarstår således.

Poliserna utbildas på Polishögskolan under statligt huvudmannaskap, men vi vill införa en kortare utbildning än dagens polisutbildning, som dock är betydligt längre än väktarutbildningen. Den nya polisutbildningen ska vara ettårig, tjänsterna kunna finansieras av kommunerna och ingå i den statliga polisorganisationen. Den kommun som bidrar ekonomiskt ska ha inflytande över och dialog med den lokala polischefen om vad poliserna ska prioritera.

Svensk polis är ansträngd. Utvecklingen i vissa särskilt brottsutsatta områden beskrivs som nästintill förlorad. Blåljusfordon som hindras att komma fram av stenkastande ungdomar, bilar som sätts i brand; parallellsamhällen på framväxt. Den här utvecklingen måste stoppas. Ett givet sätt att bryta utvecklingen och återta kontrollen över de särskilt utsatta områdena, samtidigt som polisen återfår sin närvaro i glesbygden, är att öka antalet poliser. Men det krävs mer. 2017/18 tillkännagav riksdagen efter förslag från Kristdemokraterna för regeringen att brott som exempelvis attentat mot socialtjänstkontor, skolor med mera ska straffas extra hårt. För när socialtjänsten hindras i sitt arbete i ett utsatt område blir det svårare för normsamhället att ta tillbaka det. Det är personer som befinner sig i en redan utsatt ställning som drabbas när samhällets hjälpfunktioner attackerar.

Rikspolischefen har efterlyst insatser från en rad andra aktörer i samhället. Kristdemokraterna föreslår i vår budget en kraftfull satsning på sociala åtgärder för att bekämpa gängkriminaliteten. Denna satsning fördelas på flera anslag och beskrivs i vår budgetmotion. Genom våra ökade statsbidrag till kommunerna, under utgiftsområde 25, skapas också möjligheter att prioritera socialtjänstens arbete för att möta de ökande behoven.

Organiserad brottslighet

Aldrig tidigare har det svenska rättsväsendet gjort lika stora insatser mot den organiserade brottsligheten. Problemen är omfattande och utvecklingen har pågått under en längre tid. Trots framgångar i kampen mot kriminella nätverk i närtid i exempelvis Göteborg och Södertälje växer problem med kriminella nätverk. Inte minst våldet drabbar hela samhället. I augusti 2016 dödades en åttaårig pojke av en handgranat som kastades in i det rum där han låg och sov. I augusti 2017 sköts en man och 40-årsaldern och hans hustru ihjäl i Hallonbergen. Mannen hade tidigare vittnat i mordrättegång. I augusti 2019 mördades en kvinna som höll sitt barn i famnen i Malmö. Några dagar senare mördades en annan kvinna i Räcksta. Gängmorden tycks ha tagit en ny riktning. Det har förekommit skjutningar i närheten av förskolor och skolor. Uppgörelser mellan kriminella har ägt rum i centrummiljöer med stor risk för allmänheten, utan någon som helst hänsyn eller omsorg om oskyldiga. Den organiserade brottsligheten drabbar skoningslöst.

Underrättelseenheten i Polisregion Stockholm släppte den 3 oktober lägesrapporten ”Kriminella nätverk inom den organiserade brottsligheten i polisregion Stockholm” om de kriminella nätverken i Stockholm. Kartläggningen identifierade 50 aktiva kriminella nätverk i region Stockholm. 20 har tillkommit sedan den förra granskningen, som utfördes för bara två år sedan. De ser en tydlig trend att nätverken samverkar allt mer, både nationellt och internationellt. Majoriteten av de nytillkomna nätverken är lokala nätverk som har stor inverkan på lokalsamhället och fler nätverk har ett mycket högt våldskapital. Utvecklingen med de lokala kriminella nätverken har också beskrivits i flera rapporter om de så kallade utsatta områdena, senast 2019 i rapporten ”Kriminell påverkan på lokalsamhället”. I de särskilt utsatta områdena är situationen med organiserad brottslighet mycket allvarlig. De ”kännetecknas av en allmän obenägenhet att delta i rättsprocessen. Det kan även förekomma systematiska hot och våldshandlingar mot vittnen, målsägare och anmälare i området. Situationen i området innebär att det är svårt eller nästintill omöjligt för polisen att fullfölja sitt uppdrag, vilket kräver regelmässig anpassning av arbetssätt eller utrustning. Många gånger har det skett en normalisering vilket lett till att varken polisen eller de boende reflekterar över det avvikande läget i området. Ett särskilt utsatt område inbegriper även i viss mån parallella samhällsstrukturer, extremism, såsom systematiska kränkningar av religionsfriheten eller starkt fundamentalistiskt inflytande som begränsar människors fri- och rättigheter, personer som reser iväg för att delta i strid i konfliktområden, och en hög koncentration av kriminella” enligt polisen. Stockholmspolisens rapport konstaterar vidare att det sker en oroväckande utveckling där personer under 16 år aktivt involveras i kriminella nätverk. Det finns också en systemhotade samhällspåverkan, som sker genom att nätverken i sina brottsupplägg utnyttjar samhällsviktiga institutioner, så som trygghetsvärdar, skyddsvakter, personal på flygplatser och fritidsgårdar i sin verksamhet.

För att minska den organiserade brottsligheten måste nyrekryteringen till de kriminella nätverken kraftigt motverkas. I Kristdemokraternas budgetmotion ”Ett Sverige att lita på” presenterar vi en miljardsatsning på sociala insatser för att komma åt nyrekryteringen. Det ska finnas stöd att tillgå för den som vill lämna det kriminella livet. För att komma åt brottslighet som rör sig över gränserna behöver också rättsväsendet samarbeta internationellt. EU-samarbetet innebär stärkta möjligheter att bekämpa gränsöverskridande brottslighet.

Den grova organiserade brottsligheten innebär lidande och stor skada för både enskilda människor och företag, men också för samhället i stort. Den ökande våldsanvändningen är för närvarande ett av de största problemen kopplat till organiserad brottslighet. Våldet ökar både i omfattning och grovhet. Fler personer har lättare att ta till våld. Det är också yngre personer som brukar grovt våld. Ju högre upp i hierarkin en person befinner sig, desto mindre våld brukar han eller hon. Det kan förklaras med att han eller hon då redan bevisat sin våldskapacitet tidigare i den kriminella karriären. Polisen gör också bedömningen att beväpningen har ökat; kriminella använder i ökad utsträckning skjutvapen. Organiserade kriminella nätverk verkar i hela landet. Organiserad brottslighet ligger bakom huvuddelen av den gränsöverskridande brottsligheten, bland annat människohandel och narkotikasmuggling. Nedan presenteras ett antal viktiga åtgärder för att komma åt den organiserade kriminaliteten. Förslag på straffskärpningar presenteras i motionen Tydliga reaktioner på brott.

Förstärkta gränskontroller

Sverige har en gränskontroll som är allt annat än fungerande. Det visade sig inte minst när en inspektion av hur Sverige klarade av att upprätthålla sina åtaganden inom Schengen visade på ett katastrofalt resultat. Sverige fick 95 anmärkningar. Polisen kommer behöva betydande resurser för att utbilda personal, utveckla it-verksamheten och utöka gränskontrollerna. Det gäller både att kontrollera inflödet av brottslingar, men också avvisande av människor som inte har rätt att uppehålla sig i Sverige och arbetet med Frontex. Att förstärka gränskontrollerna är en statlig kärnuppgift. Polisen behöver få de resurser som krävs för att komma till rätta med problemet. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Säkerhetskontroller för arbete inom myndighet

Ett flertal allvarliga avslöjanden gjorts gällande den bristande säkerheten på viktiga svenska myndigheter. Personer med starka kopplingar till kriminella gäng jobbar på Arlanda, där också tillståndslösa städare kunnat komma åt polisens lokaler. Passkontroller har troligen infiltrerats av kriminella och hos Kriminalvården har illegala invandrare fått specialtillstånd av justitiedepartementet att arbeta. Sverige behöver arbeta på ett helt annat sätt för att säkerställa att myndigheter och dess lokaler in infiltreras av kriminella element. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Tillfälliga arrester

Polisen har ett behov att få ett enklare och tydligare regelverk kring tillfälliga arrester, som kan avhjälpa vid omhändertagande av personer vid särskilt hög arbetsbelastning. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Ljudupptagning av skottlossning

Ett sätt att snabbare upptäcka skottlossningar vore att installera mikrofoner som upptäcker skottlossning och direkt larmar 112 samtidigt som de kan lokalisera ljudkällan snabbt. Sådan teknik används inte minst i USA. Från svensk forskning och

polisier erfarenhet vet vi att det är betydligt högre sannolikhet för en ny skottlossning i närheten av där en annan nyligen skett. Skottdetektorer skulle kunna användas för att snabbare kunna larma polisen. Kristdemokraterna vill se att det testas även i Sverige. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Biometriska uppgifter

Polisen behöver få bättre förutsättningar att samla in, lagra och använda biometriska uppgifter som till exempel foton, DNA, och fingeravtryck för att säkerställa identiteter på personer för att gå vidare i brottsutredningar. När poliser bekämpar brott eller utför gränskontroller behöver identifiering kunna ske på plats med ny teknik som har tillgång till register över passinnehavare och innehavare av nationellt id-kort.

Ett hjälpmedel som är polisen till gagn är DNA-register. Kristdemokraterna vill att rättsläget klargörs så att polisen får möjlighet att topsa fler personer för DNA. Det råder osäkerhet inom polisen om kravet för att topsa någon som är misstänkt för ett brott bygger på om det finns fängelse i straffskalan eller om brottet i sig kommer att leda till fängelse. Det är viktigt att reda ut detta och att underlätta för polisen att topsa i större utsträckning, då det är angeläget i spaningsarbetet. Detta bör ges regeringen till känna. Detta har också blivit än mer aktuellt sedan möjligheten att familjeklassa DNA genomfördes. Det är ett viktigt redskap för polisen. Det blir lättare att spåra den misstänkta och det kan samtidigt innebära att rättssäkerheten höjs då fler personer kan avskrivs tidigt i en brottsutredning.

DNA-uppgifter får i dag endast lagras i tio år efter avtjänat straff för morddömda. Vi menar att denna data ska kunna lagras längre av polisen utan att de tvingas gallra den. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Ordningsvakter

Behovet av ordningsvakter har ökat i takt med att poliskrisen blivit allt mer akut, samtidigt som kriminaliteten blivit värre. Inte nog med att ett antal brott ökat i omfattning och dränerar polisen på resurser, inte minst mord och skottlossningar. Dessutom upplever flera yrkeskårer en allt mer utsatt position. Det kan gälla biljettkontrollanter i kollektivtrafiken, busschaufförer och sjukhuspersonal. Dessutom upplever allt fler att de är otrygga i det egna bostadsområdet, efter flera års nedgång. Den trenden behöver brytas.

Kristdemokraterna menar att målet fortfarande ska vara att få 10 000 fler poliser i tjänst. Den kapacitetshöjningen kommer med all sannolikhet leda till ökad polistäthet, vilket borde ha en preventiv effekt på antalet brott som begås. Tryggheten borde dessutom öka på sikt om de kraftfulla satsningar som Kristdemokraterna vill göra går igenom.

Men att Kristdemokraterna en dag vill ta regeringsmakten, och då rätta till vad nuvarande regering gjort fel är inte skäl nog att inte ständigt arbeta med politiska förbättringar. Kommunerna behöver ha möjligheten att själva sörja för att ordningen upprätthålls i den offentliga miljön. Kristdemokraternas utgångspunkt är som sagt att även kommunerna ska kunna finansiera poliser som gått en ettårig utbildning. Det vore bättre än att öka antalet ordningsvakter. Men i väntan på att den möjligheten behöver exempelvis § 3-områden kunna utvidgas jämfört med idag. Det behöver också

diskuteras om eventuella ökade befogenheter är nödvändiga. Samtidigt kan inte ökade befogenheter komma ifråga utan ökad utbildning. Dessutom bör kontrollen av vilka som kan bli ordningsvakter, skyddsvakter och väktare stärkas. Polisen varnar för att dessa branscher idag kan infiltreras av kriminellt belastade personer. Det behöver stoppas. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Skatteverkets regelverk kring svarta inkomster, förändrat läge efter domslut

I maj 2019 avslöjande Expressen att förutsättningarna för Skatteverkets arbete med att jaga svarta inkomster från kriminella och terrorismisstänkta väsentligt har försämrats. På grund av dom i kammarrätten 2017 kommer Skatteverket att minska sin kontroll av illegala inkomster med mellan 80 och 90 procent. Detta beror på att bevisbördan för Skatteverket ställts på ända. Tidigare har det varit den som fått odeklarerade summor in på sitt konto som varit tvungen att bevisa att summan inte var skattepliktig, men nu måste Skatteverket visa att den är skattepliktig, vilket gör deras arbete betydligt svårare. Ska Sverige lyckas knäcka kriminaliteten behöver vi använda hela statens resurser. Den här typen av bakslag hämmar allvarligt statens möjlighet att bekämpa den grävsta kriminaliteten. Kristdemokraterna vill därför ändra lagstiftningen för att säkerställa att det inte råder några tveksamheter kring Skatteverkets befogenheter. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Tillfälliga samordningsnummer

De samordningsnummer som delas ut till utlänningar av Skatteverket måste vara tillfälliga. Idag används dessa som brottsverktyg av bland annat stöldligor. Ett sätt som det används på är via påhittade fordonsköp. En köpare måste ha ett svenskt samordningsnummer för att fordonet ska kunna skrivas på denne. Det åstadkoms genom att en kopia på en identitetshandling skickas till Transportstyrelsen, som sedan begär att Skatteverket skapar ett samordningsnummer. Eftersom det endast krävs kopior per post är detta mycket enkelt att förfalska och därmed skapa sig falska identiteter som sedan kan skapa bolag med mera inom Sverige som kan användas i fortsatt brottslig verksamhet. Regelverket kring samordningsnummer bör stramas åt betänkligt. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Maxgräns för fordon

Det bör också upprättas en maxgräns för att antalet fordon som någon kan äga. Ett samordningsnummer ska aldrig kunna registrera mer än ett fordon åt gången. Men antalet fordonsmålsvakter är stort även bland svenska fordonsägare. Även där bör det finnas en gräns när Transportstyrelsen automatiskt slutar registrera nya fordon. Även om en person missköter sina fordon genom exempelvis upprepade rattfyllor eller olovliga körningar bör bilar kunna beslagtas. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Folkbokföring – hur många kan bo på samma adress?

I samma härad som missbruket med bilmålvakter finns missbruk med folkbokföringsadresser. Regeringen har nyligen skärpt straffet för folkbokföringsbrott, men allt jämt kan hur många personer som helst registrera sig på en och samma adress. Detta kan användas för att snabbare komma åt etableringsersättning för nyanlända, men också för att fejkade identiteter ska ha en adress och kända kriminella en bas. Dessutom har det på senare år uppkommit problem med att personer skriver sig hos andra utan deras vetskap och nyttjar adressen för brottslig verksamhet. Detta måste upphöra. En begränsning av antalet personer som kan skriva sig på samma adress bör införas. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Ökade inslag av sekretess för myndighetspersonal

Kristdemokraterna menar att det bör utredas hur fler personer som arbetar på myndigheter kan få skyddade uppgifter av olika slag. Exempelvis kan idag endast poliser få kvalificerad skyddsidentitet, men inte andra tjänstemän vid polisen. Polisens tjänstekort måste idag innehålla både namn och personnummer. Det borde undersökas om dessa endast ska krävas ha tjänstenummer. Dessutom bör det utredas om anonyma handläggare även ska finnas på andra myndigheter som Migrationsverket eller socialtjänsten. Dessutom behöver polisens fordon kunna registreras på någon annan än myndigheten. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Kameraanvändning i spaningssyfte

Polismyndigheten efterfrågar enklare regler för när kameraanvändning på distans i spaningssyfte, så kallad ”förlängd kik”, ska underlättas. Kristdemokraterna menar att polisen bör kunna ges möjlighet att spana på en viss person via kamerabevakning på distans, eftersom det i vissa områden inte är gångbart att på plats följa en misstänkt med en handhållen kamera. Ska en kamera monteras permanent behöver den övervakade platsen skyltas upp, vilket tillintetgör polisens brottsutredande möjligheter. Kristdemokraterna menar att lagstiftningen måste ändras för att möjliggöra dold kamerabevakning på distans. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Utökade befogenheter att kontrollera personer, fordon och lokaler i visitationszoner

Polisen kan behöva se ökade befogenheter att kontrollera fastigheter och fordon kopplade till brottslig verksamhet utan att där finns en skälig misstanke om brott. För fordonskontroller kan det vara viktigt att göra i exempelvis gränzoner. Dessutom kan personkontroller bli viktigare i så kallade visitationszoner. Visitationszoner är definierade områden inom vilka polisens rätt att stoppa och visitera personer utökas till att gälla även personer som inte är misstänka för ett brott. Det är ett ingrepp i den enskildes integritet som kan upplevas som stort, men som ibland kan ha en direkt verkan på brottsligheten i området. Att polisen kan använda sig av visitationszoner har visat sig ha en signifikant effekt på vissa brott i området. Det ska inte röra sig om undantagstillståndliknande befogenheter som finns i andra länder, men med tanke på den ökande kriminaliteten och dess mycket våldsamma inslag är det av stor vikt att

polisen får ökade befogenheter som ger möjlighet att genomsöka personer, fordon och lokaler.

Gemensamt brottsbekämpande uppdrag till myndigheter

Sedan 2009 samverkar 12 myndigheter mot den organiserade brottsligheten och under 2018 knöts ytterligare nio myndigheter till arbetet i ett nätverk. Samarbetet leds av Polismyndigheten och har haft god effekt och ökat kunskapen i respektive myndighet för hur den grova brottsligheten kan bekämpas. För att lyckas knäcka kriminaliteten räcker det inte med rent polisiära och straffrättsliga insatser utan många gånger är civilrättsliga insatser från civila myndigheter minst lika effektiva. När insatserna görs synkroniserat får det bäst effekt.

Kristdemokraterna menar att samarbetet behöver stärkas ytterligare. Vi vill att varje myndighet som ingår i den gemensamma samverkan mot organiserad brottslighet ska ha ett tydligt uppdrag i regleringsbrevet att arbetet är prioriterat. Det bör ges regeringen till känna. Vi menar att det skulle säkerställa att varje myndighet avsätter resurser och prioriterar arbetet högt i förhållande till andra uppgifter som ligger på myndighetens ansvar. För att lyckas knäcka gängkriminaliteten krävs snabba och resoluta insatser. Det genomförs bäst genom att växla upp och stärka det arbete som redan gett goda resultat under de tio år som arbetet pågår.

Enligt den årliga rapporten som redogör för arbetet framkommer att 2018 var ett mycket lyckat år, då 304 fängelseår dömdes ut i tingsrätt kopplat till arbetet i satsningen. Det innebär att över 1 000 personer åtalats i tingsrätt sedan 2014 och 445 av de åtalade dömts till fängelse i sammanlagt drygt 1 100 år.

Under 2018 var antalet domar med beslut om förverkat brottsutbyte det största hittills under satsningen. Sammanlagt var värdet av det förverkade brottsutbytet 15 miljoner kronor. Därtill kommer förverkanden av fordon, klockor med mera som inte har värderats. Det utdömda skadeståndsbeloppet uppgick till sammanlagt 29 miljoner kronor. Utdömd företagsbot förekom i 2 insatser och uppgick till drygt 5 miljoner kronor. Dessa tre utfall sammantaget ger ett förhållandevis stort belopp, 50 miljoner kr.

Beloppet för beslutade höjningar av skatt (inklusive skattetillägg) var 145 miljoner kronor, vilket är det högsta beloppet sedan 2014. Måtten på verksamhetens utfall 2018 för Försäkringskassan visar sammantaget den högsta nivån så här långt i satsningen. Återkravsbeloppet uppgår till 13 miljoner kronor, utdömda skadeståndet i tingsrätt till 12 miljoner kronor och det beräknade besparingsbeloppet till 100 miljoner kronor. För Arbetsförmedlingen slutade det redovisade besparingsbeloppet för stoppade och avbrutna bidrag för 2018 på 6 miljoner kronor, vilket är det högsta sedan 2015. 2018 utmättes tillgångar för cirka 48 miljoner konor.

Utöver att ge varje myndighet i uppdrag att prioritera arbetet genom regleringsbrevet vill vi också se över vilka lagändringar som behövs för att ytterligare effektivisera arbetet.

Den norska justitieministern besökte nyligen Criminal Assets Bureau på Irland, i syfte att ta lärdom av det framgångsrika arbete som bedrivits där sedan 1996. När byrån får ett domstolsbeslut gör de husrannsakan och beslagtar pengar, klockor, smycken, väskor och lyxbilar – om man inte kan förklara hur man kommit över tillgångarna på

laglig väg. Den irländska modellen vänder på bevisbördan. En person med dyr klocka, exklusiv bil eller mycket pengar på bankkontot behöver redogöra för och bevisa hur han tillskansat sig tillgångarna på laglig väg. Norska Ekobrottsmyndigheten har välkomnat förslaget att ta efter Irland.

Vi menar att Sverige också borde utreda hur det förhållningssättet skulle kunna införlivas i svensk kontext. Vad gäller arbetets organisation bör det övervägas om den svenska myndighetssamverkan kan ta efter Irlands modell med en särskild civilrättslig enhet eller om det bästa är att fortsätta arbetet i samverkan, men med starkare muskler och ett tydligt uppdrag på varje myndighet att prioritera arbetet.

Vi menar att det är viktigt att arbeta ännu mer kraftfullt för att beslagta statussymboler för gängkriminella, såsom dyra klockor eller lyxiga bilar. Genom att gå på pengarna och statussymboler får arbetet större effekt och det blir också mindre attraktivt att vara kriminell. En positiv effekt är att det skulle kunna förhindra nyrekrytering då kriminella som propagerar för en kriminell livsstil inte skulle kunna visa upp bilar, klockor, pengar och andra statussymboler. Ett större fokus på tillgångar skulle avskräcka unga från att ge sig in i kriminalitet.

I samverkan mot organiserad brottslighet ingår Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Genom arbetet har de uppnått stora besparingar och återbetalningar. Arbetet behöver utökas. För att förhindra att bidrag betalas ut på felaktiga grunder har förslag att samordna utbetalningar från välfärdssystemet lagts, senast i SOU 2017:37. Utredningens bedömning var att det finns stora fördelar att i högre grad samordna utbetalningar och att en samordnad statlig utbetalningsfunktion bör inrättas och kombineras med en förstärkt utbetalningskontroll. Då frågan är mycket omfattande och komplicerad föreslog utredningen att frågan om hur en samordnad statlig utbetalningsfunktion bör organiseras och hur dess uppdrag närmare bör se ut ska utredas i särskild ordning. Regeringen har ännu inte tillsatt någon utredning. Vi menar att regeringen skyndsamt bör göra det.

Polisens samarbete med Kronofogden

Kronofogden har en viktig roll i kampen mot den organiserade brottsligheten, där svarta pengar florerar och är svåra för myndigheten att hitta och utmäta. Polisen har kritiserats av Justitieombudsmannen för att ha brutit mot generalklausulen i 10 kap § 27 i OSL när information om beslagtagna medel lämnades ut till Kronofogden som sedan kunnat utmäta dessa medel. Justitieombudsmannen skriver i ett beslut från mars 2017:

Det finns inte någon sekretessbrytande bestämmelse som reglerar polisens möjlighet att lämna uppgifter till Kronofogdemyndigheten för att möjliggöra utmätning av egendom som påträffas i polisens verksamhet. [] Polismyndighetens möjlighet att lämna sekretessbelagda uppgifter till Kronofogdemyndigheten i syfte att möjliggöra en utmätning av egendom som påträffas i polisens verksamhet är inte lagreglerad. I stället tillämpas generalklausulen i 10 kap. 27 § OSL. Det bör framhållas att generalklausulens syfte är att vara en ventil för att inte oförutsedda hinder ska uppkomma i myndigheters verksamhet.

För att polisen och Kronofogdemyndigheten ska ha ett fortsatt fruktbart samarbete mot den organiserade brottsligheten bör polisens möjlighet att dela med sig av sådan information ses över genom att en utredning tillsätts för att tydliggöra lagstödet för polisens och Kronofogdemyndighetens samarbete. Detta tillkännagavs regeringen 2018,

som svarade att de ämnade behandla punkten inom ramen för SOU 2016:81 Ett modernare utsköningsförfarande. Remissrundan efter att utredningen lämnades avslutades 21 april 2017, men ännu har ingen proposition nått riksdagens bord. Kristdemokraterna förutsätter att regeringen agerar skyndsamt för att åtgärda detta.

Stärk ledarskapet

Vi vill att de lokala polischeferna ska ges ett starkare mandat över verksamheten. De ska förfoga över sin egen budget och fatta anställningsbeslut och därmed bättre kunna möta de behov som finns lokalt. Vi avsätter 50 miljoner kronor för kompetensutveckling inom anslaget.

Vi föreslår också att ett nytt organ inom polisen inrättas, Polisens forskningsinstitut. Inom anslaget avsätter vi också 20 miljoner kronor till den verksamheten. Polisenära forskning är avgörande för att mäta effekten av olika polisiära taktiker och tillvägagångssätt och att utveckla arbetsmetoder. Det finns i dag bara en handfull polisforskare i Sverige.

För att utveckla svensk polis krävs mer kompetensutveckling och mer forskning på hur polisens arbete kan förbättras. Det bör ges regeringen till känna.

Fler alternativa vapen

I 22 särskilt utsatta bostadsområden har polisen svårt att upprätthålla lag och ordning. Det är områden där statens våldsmonopol delvis är satt ur spel. Kriminella gäng och nätverk begränsar de boendes frihet och trygghet, och bristen på framtidstro gör att de har lätt att rekrytera nya yngre medlemmar.

Den här negativa spiralen måste brytas. Det måste råda nolltolerans mot upplopp och våld som riktar sig mot polis och annan utryckningspersonal. Samhället får inte svika de familjer som bor i de drabbade områdena. Alla i vårt land ska ha rätt till trygghet och frihet.

Kristdemokraterna anser att polisen ska få tillgång till alternativa vapen såsom möjligheten att skjuta gummikulor, använda elpistol samt tillgång till vattenkanon vid demonstrationer och stora upplopp. Dessa är vapen som är mindre skadliga än de skjutvapen polisen har idag och skulle kunna hjälpa polisen att bättre hantera svåra situationer. På senare tid har tragiska dödsskjutningar där polisen varit ansvariga med rätta uppmärksammats. Det bör finnas så många alternativ som möjligt för en polisman innan han eller hon måste ta till dödligt våld. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Kristdemokraterna föreslår vidare att polisen ska ha tillgång till skyddade fordon och rätt skyddsutrustning. Bristen på hjälmar och tunga västar behöver skyndsamt åtgärdas. I överenskommelsen om åtgärder mot terrorism drev Kristdemokraterna hårt att poliser i yttre tjänst ska ha tillgång till skyddsutrustning och förstärkningsvapen, samt att polisen ska få egna taktiska övningsplatser. Det gick igenom i överenskommelsen. Att detta kommer på plats i hela polisorganisationen behöver följas upp. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Renodla polisens uppgifter

Genom att renodla polisens arbetsuppgifter och effektivisera avrapporteringssystemet kan personella resurser användas bättre för att få fler poliser i yttre tjänst, närmare medborgarna.

Polisens uppdrag är att minska brottsligheten och öka tryggheten i samhället. Otryggheten ligger allt jämt på rekordnivåer. Personuppklaringen för brott är alldeles för låg, även om en svag uppgång syntes i antalet, personuppklarade brott 2017. Personuppklaringsprocent ligger dock kvar på 13 procent, samma låga nivå som 2016. Polisen måste koncentrera sin verksamhet till kärnuppgifterna: brottsförebyggande arbete, utryckning och utredning. Fler brott ska utredas och leda till fällande dom.

Polisen har många uppgifter som inte självklart skulle behöva utföras av polisen utan kunna övergå till andra myndigheter. Exempel på detta är att pröva ansökningar av olika slag samt tillsyn av verksamheter.

Frågan om att överlåta transporter och handräckning till Kriminalvårdens transportenhet behöver få en lösning. Uppdraget har givits till Kriminalvården att ta över, men det är ännu inte fullt ut genomfört.

Flytta licenshantering från Polismyndigheten

2015 beslutade riksdagen att en ny myndighet med ansvar för jaktfrågor och viltförvaltning skulle inrättas. Detta beslut har regeringen hittills vägrat att följa. Detta är beklagligt av ett flertal skäl. Ett av skälen är att det tagit bort möjligheten att flytta licenshanteringen från Polismyndigheten till den nya myndigheten. 2015 inkom exempelvis 64 900 vapenlicensansökningar till polisen och skillnaden är stor i hur lång tid det tar för ärendena att avgöras; längst är väntetiden i storstadsområdena. Det finns dessutom en tidsbegränsning på vapenlicens om fem år för enhandsvapen, vilket ytterligare bidrar till en större arbetsbörda för polisen. Polisen har visserligen lyckats minska handläggningstiderna för vapenlicenser på senare år, men vi anser inte att det är en fråga som bäst lämpar sig att skötas på Polismyndigheten. Kristdemokraterna anser att Polismyndigheten ska fokusera på sina polisiära kärnuppgifter. Vi har tidigare drivit igenom tillkännagivanden som inneburit att regeringen återkommit med åtgärder för att flytta ansvaret för vissa djurfrågor till länsstyrelserna. Polisens uppgifter behöver renodlas ytterligare. Att hantera vapentillstånd är en sådan fråga som lämpligen flyttas från polisen till en ny jaktmyndighet. Att den rödgröna regeringen inte agerade i frågan trots att tillkännagivanden riktats flera gånger om införandet av en ny jaktmyndighet är anmärkningsvärt.

Kristdemokraterna förutsätter att regeringen återkommer med åtgärder för att få till stånd en ny myndighet för jaktfrågor och viltförvaltning och att licenshanteringen läggs på denna. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Inrätta psykiatriambulanser för att avlasta polisen

Förra året ryckte polisen ut på över 15 000 självmordsförsök. Det är två i timmen, dygnet runt, varje dag. Men personer med psykiska problem behöver vård, de är inga polisiära ärenden. Poliser är inte utbildade för att möta personer i akut psykisk kris, men det är sjukvården. Att mötas av utbildad personal är både rätt sätt att möta dessa människor, men också ett sätt att aktivt avlasta polisen för att de ska göra det de är bäst

på: att bekämpa brott. Därför föreslår Kristdemokraterna en satsning på 280 miljoner för att införa psykiatriambulanser i hela landet. Psykiatriambulanserna ska ta hand om personer som är självmordsbenägna eller har andra akuta psykiska behov, larm som polisen idag får åka på. Vi bedömer att detta skulle avlasta polisens ordinarie verksamhet på ett avsevärt sätt och vill därför införa psykiatriambulanser. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Avrapporteringsystemet och tekniska hjälpmedel

En viktig del i att förenkla och renodla polisens arbete och på så sätt få ut mer polisiärt arbete per enskild polisman är att planera arbetstiden utifrån verksamhetens behov, att förenkla arbetet med tekniska hjälpmedel och att underlätta avrapporteringen. Polisen genomför nu stora satsningar på it, vilket är välkommet och välbehövligt. Mer kan dock göras för att snabba på exempelvis avrapportering. Om tidsåtgången för avrapporteringen reduceras med tio minuter per polis motsvarar det enligt en grov uppskattning årsarbetstiden för 100 poliser. En viktig prioritering för Kristdemokraterna är att få ut poliser på gator och torg, i synnerhet i brottsutsatta områden. Den prioriteringen kan till en del uppnås genom att effektivisera arbetet. Detta bör ges regeringen till känna.

Ett tekniskt hjälpmedel som polisen i vissa fall börjat använda sig av är automatisk nummerplåtsavläsning, ANPR. Det är en kamera som monteras i polisbilen och som läser av mötande bilars registreringsnummer och larmar om bilen har körförbud, är eftersökt, stulen, oskattad, oförsäkrad eller obesiktigad etc. ANPR-kameror kan öka trafiksäkerheten. Vi menar att ANPR bör användas i fler polisbilar och utvecklas ytterligare på ett sätt som ökar polisens möjlighet att höja trafiksäkerheten och arbeta brottsförebyggande utan att den personliga integriteten kränks. ANPR-kameror bör också användas vid gränsövergångar för att kunna kontrollera fordon som färdas in och ut ur landet. Detta är inte minst viktigt för att komma åt den gränsöverskridande brottsligheten som de internationella stöldligorna, narkotika-, vapen- och människosmuggling. Att tull och polis får adekvata tekniska hjälpmedel är avgörande för bekämpandet av den gränsöverskridande brottsligheten.

Stärk polisens förmåga snabbt

Kristdemokraterna föreslår en kraftfull satsning på 10 000 fler poliser. Med tanke på den tid det tar att utbilda poliser kommer det dock att ta tid innan dessa är i tjänst. Vi har därför parallellt med vår polissatsning föreslagit att polisen får resurser att anställa civilanställda för att snabbt kunna avlasta polisen och för att fler poliser ska kunna arbeta i yttre tjänst. Vi tycker också att det bör övervägas att ta till andra åtgärder som snabbt kan avlasta polisen.

- Ta hjälp av ordningsvakter. För att avlasta polisen bör ordningsvakter och civilanställda användas för att bistå med lämpliga arbetsuppgifter, exempelvis bevakning.
- Bättre samverkan med försvaret. Efter terrorattentaten i Norge 2011 gjordes ändringar i den norska polislagen angående polisens rätt till bistånd från försvaret. Ytterligare åtgärder genomfördes i Norge, vilket vi kan dra lärdom av även här i

Sverige. Vad gäller polisens samarbete med försvaret har polisen i dag möjlighet att låna helikoptrar. För att stärka polisens och samhällets förmåga behöver försvaret och polisen samverka och samträna mer. Det bör exempelvis ses över hur anställda vid försvaret kan bistå polisen i exempelvis bevakningsinsatser. Ett framsteg i detta avseende gjordes i den överenskommelse om åtgärder mot terrorism som Kristdemokraterna slöt med övriga allianspartier och regeringen i juni 2016. Vid ett terrorattentat kan det vara avgörande att använda samhällets alla relevanta resurser. I vissa extrema situationer kan det innebära att Försvarsmakten ska kunna ge stöd till Polismyndigheten när nödvändiga förmågor redan är upptagna eller saknas. Det kan röra sig om bevakning vid skyddsobjekt vid ett omfattande angrepp, stöd till polisens nationella insatsstyrka eller materiellt stöd.

- Låt pensionerade poliser jobba kvar. Poliser som närmar sig pensionen eller nyligen gått i pension utgör en resurs om de får möjlighet att jobba kvar eller återgå i tjänst en tid. Dessa kan med kort varsel bidra till att polisen ökar förmågan. De har dessutom erfarenhet som är värdefull i det ansträngda läget.
- Återrekrytera pensionerade utredare med lönebonus. Polisen har idag brist på utredare, inte minst beroende på att skottlossningar och mord tar så stora resurser i anspråk. Vi anser att pensionerade utredare bör lockas tillbaka till yrket med en lönebonus. Detta bör ges regeringens tillkänna.
- Ta in polisstudenter i tjänst tidigare. Vi föreslår att de som genomgår polisutbildningen ska kunna tas i tjänst tillfälligt för att möta de akuta behoven. Detta skulle tillsammans med beredskapspoliser kunna stärka en idag hårt belastad polismyndighet som på ett långt mycket mer effektivt sätt skulle kunna bedriva exempelvis gränskontroller. Vi menar att dessa förslag bör prövas för att snabbt stärka polisens operativa förmåga. Detta bör ges regeringen till känna.

Ett reformerat Tullverk

Tullverket är inte en myndighet som ingår under polisen, men den har en viktig brottsbekämpande funktion och är i behov av ett antal viktiga reformer för att fungera bättre som en sådan. Det svenska Tullverket har genomgått stora förändringar sedan Sveriges medlemskap i EU. Men den fria rörligheten inom EU som för mycket gott med sig får inte innebära att svenska gränser står oskyddade. Kristdemokraterna vill stärka tullens brottsbekämpande verksamhet och gränsskyddet.

Tullverket är idag för starkt inriktad på att vara en uppbördsmyndighet under finansdepartementet. Det innebär att deras huvuduppgift är att kontrollera införseln av punktskattepliktiga varor och driva in skatt. Tullen söker också efter narkotika och illegala vapen. Men tullen har för svaga befogenheter. Det är en del i en kedja som gjort att Sverige kallats för ett ”smörgåsbord” för internationella stöldligor. Endast tre procent av inbrotten i Sverige klaras upp. Tullen tvingas se på när misstänkt stöldgods lämnar landet och saknar ett uppdrag i regleringsbrevet att kontrollera utförsel.

Tullen behöver i ökad utsträckning bli en gränsskyddsmyndighet som kan beivra alla typer av brott vid gränsen. Inte minst bör utförseln av varor kontrolleras betydligt hårdare. Våra gränser har blivit allt porösare, trots att vi rent geografisk befinner oss i en gynnsam situation, med långa kuststräckor. Det dåliga gränsskyddet är en av anledningarna till att antalet inbrott är så högt och upplåsningen är så låg. I Finland klarades

exempelvis 25 procent av alla inbrott upp 2014, då var den siffran fyra procent i Sverige.

Kristdemokraterna menar att Tullverket bör få ett tydligare uppdrag att kontrollera, stoppa och kvarhålla (frihetsberöva) personer vid gräns. Mest konkret innebär det att Tullen ska kolla pass eller andra inresedokument i högre utsträckning än idag. Tullens skarpare befogenheter att frihetsberöva kommer ge dem bättre möjlighet att kontrollera in- och utflöden av varor och människor i landet.

Idag har tullare utbildning på upp till ett år. Eftersom Tullverket redan idag genomför kontroller av införsel av varor som narkotika lär en omstöpning av utbildningen för att kunna beslagta stöldgods inte behövas, dock behöver den kompletteras med vissa moment.

Tullare behöver få större möjlighet att beväpna sig. Under jakten på Rakhmat Akilov efter terrordådet på Drottninggatan, begärde tullen på Arlanda, Skavsta och i Värtahamnen att få beväpna sig ifall han skulle dyka upp där med sikte på att ta sig ur landet. De fick nej, och därför utfärdade fackets skyddstopp. Samtliga obeväpnade tullare gick alltså hem under jakten på en terrorist. Det är inte acceptabelt. Vi vill stärka Tullverkets befogenheter genom ett antal reformer.

- Ändra lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen så att stöldgods och hälerigods ingår bland de varor som Tullverket får kontrollera vid gränsen. Idag kan internationella stöldgods ostraffat föra ut varor och tullen kan bara se på.
- Tullen bör ges befogenhet att frihetsberöva misstänkta. Detta saknas idag, varför personer som kan antas ha stöldgods skulle kunna tillåtas gå ombord på exempelvis en färja även om stöldgodset blivit beslagt.
- Använd ANPR-kameror som automatiskt känner igen registrerings skyltar vid alla gränspassager. Vi behöver bättre kontroller av vilka fordon som kommer in i och lämnar landet.
- Placera poliser i tullens arbetslag. Innan en omorganisering av tullen är på plats behöver poliser placeras i tullens arbetslag. Det beror på att polisen har befogenhet att beslagta misstänkt stöldgods och att frihetsberöva personer, vilket tullen inte har.
- Inresekontroller, det vill säga passkontroller och id-kontroller bör ske i större utsträckning än idag.
- Utbildningen av tullens tjänstemän behöver ses över så att man ska kunna agera mer polisiärt mot personer. Det innebär bland annat en ökad möjlighet till beväpning. Man ska kunna beivra människosmuggling, trafficking och utförsel av stulna bilar vilket idag är endast polisens uppgift. Det kräver att tullen också ska kunna frihetsberöva misstänkta personer.
- På kort sikt bör poliser placeras i tullverkets arbetslag för att kunna fatta den typen av beslut på plats. På kort sikt behöver tullens anslag ökas i enlighet med vad Tullverket själva begärt för att klara nuvarande uppgifter.
- Tullverket behöver flyttas från Finansdepartementet till Justitiedepartementet. På så vis kommer den departementala styrningen av myndigheten att mer inriktas mot vidare brottsbekämpning än endast uppbörd av skatt och kontroll av varor.

Synliga poliser i brottsutsatta områden

Internationell forskning visar att ökad direkt patrullering i områden med hög kriminalitet fungerar brottsförebyggande. Fler synliga poliser är mycket viktigt för att ungdomsgång inte ska få känslan av att ha kontroll över vissa bostadsområden och för att öka tryggheten för övriga boende i området. Därför är det angeläget med 10 000 fler poliser till 2025.

Den nya polisorganisationen gör det lättare att rikta nationella resurser till särskilt utsatta områden. Sådana förstärkningar har exempelvis genomförts i Malmö och Göteborg. Men det är helt nödvändigt att det finns en kontinuerlig polisiär närvaro, med synliga poliser, i brottsutsatta områden. Det ska naturligtvis kopplas till andra samhälleliga insatser; polisen ensam löser inte problemen i utanförskapsområdena.

I polisens rapport ”Kriminell påverkan i lokalsamhället” från 2019 konstaterar polisen att det finns 60 geografiska områden fördelade på mer än 25 städer där lokala kriminella nätverk anses ha negativ påverkan på lokalsamhället. 22 av dessa är särskilt utsatta. Polisen lyfter tre områden som viktiga för att komma till rätta med problemen, nämligen kontinuerlig polisiär närvaro och strategiskt inriktade insatser, samverkan och kommunikation.

Kristdemokraterna vill att det ska vara fler synliga poliser i brottsutsatta områden och att polisens närvaro i dessa områden prioriteras, vilket stöds av forskning och den nämnda rapporten. Detta är något som även riksdagen ställt sig bakom i ett tillkännagivande till regeringen under året 2015/16.

Lokal förankring

När polisens organisation nu centraliseras är det viktigt att ständigt jobba med den lokala förankringen. Polisorganisationens syfte är att få ut mer polisiära resurser i lokalsamhället. Polisen måste finnas lokalt och känna till områden, människor och organisationer i civilsamhället. Förtroende mellan invånare och polisen är avgörande. Det är både brottsförebyggande och underlättar brottsuppleringen.

En lokalt förankrad polis har större chans att nå framgång i utredningar av det mesta av den s.k. vardagsbrottsligheten som till exempel stölder, skadegörelser och miss-handel. Tanken med den lokala förankringen är att polisen ska finnas geografiskt nära människor. Polisen samverkar och samarbetar för att minska och förebygga brott tillsammans med enskilda, myndigheter och organisationer inom varje närpolisområde.

I dag arbetar för få poliser ute ”på fältet” i yttre tjänst. Detta är en brist. Det finns inga genvägar. Det behövs lokalt förankrade poliser som hinner arbeta brottsförebyggande, annars går långsiktigheten i polisarbetet förlorad. Att förebygga brott måste prioriteras. Den lokala polisens syfte är ökad trygghet genom att en ökad närhet mellan polis och medborgare ger möjlighet till tidiga, snabba och förebyggande insatser. Polisen måste bli mer synlig för medborgaren. Också det är brottsförebyggande. Därför tycker Kristdemokraterna att regeringen aktivt ska följa upp hur Polismyndighetens arbete med att få ut hälften av polisens resurser till lokalpolisområdena fullföljs.

Sociala utfallskontrakt

Sverige har överlag utvecklats väldigt bra under de senaste åren. Sysselsättningen har stigit, människors privatekonomi har förstärkts, vi har betalat av stora delar av vår utlandsskuld och vi har lyckats förstärka välfärdens kärna – resurserna till sjukvård, utbildning, omsorg, rättssamhälle och infrastruktur – trots en utdragen internationell lågkonjunktur.

Men den positiva bilden har fläckar. I flera bostadsområden är utvecklingen betydligt svagare. Detta är en av vårt samhälles största utmaningar.

Ett sätt att komma åt detta problem är sociala utfallskontrakt, en lösning som prövats framgångsrikt i främst Storbritannien och USA. I sociala utfallskontrakt investerar en extern finansiär pengar i ett offentligt socialt projekt för att uppnå definierade mål som motsvarar mänskliga och ekonomiska vinster för den offentliga parten. Denna modell för att genomföra sociala investeringar är utvecklad utifrån internationellt testade modeller för utfallsbaserad finansiering.

Ett socialt utfallskontrakt börjar med att en offentlig part (kommun och landsting) identifierar ett problem i samhället som de vill lösa genom att investera i det identifierade området. Förhoppningen är att detta ska leda till framtida kostnadsbesparingar för den offentliga parten. Steg två är att hitta extern finansiering för projektet, vilket görs genom att locka kapital från privata aktörer. Således står inte skattebetalarna för investeringen. Steg tre är sedan att formulera målen och vilka utfall som förväntas för att projektet ska anses som lyckat. Utifrån forskning och beprövad metodik tas ett åtgärdsprogram fram för att möta det identifierade problemet.

I det sista steget sker en utvärdering för att klargöra om projektet skapat sociala förbättringar och, i så fall, ekonomiska besparingar för den offentliga parten. Om utvärderingen kan påvisa att kostnader till området minskat, återbetalas delar eller hela beloppet till finansiären. Uppstår långsiktiga vinster kommer också finansiären att få avkastning i likhet med de besparingar projektet inbringat till den offentliga parten.

Tidigare utfallskontrakt har exempelvis syftat till att minska risken för att barn och ungdomar ska hamna hos socialtjänsten eller i fängelse. Även folkhälsoförbättrande projekt för att minska problem med astma har genomförts.

Forskningen pekar på vikten av preventiva insatser i tidiga skeenden, eftersom det finns tydliga orsakssamband mellan problem i tidig ålder och problem senare i livet. Varje år i utanförskap kostar stora summor för de, ofta många, myndigheter som är involverade i varje människa i utanförskap. Behovet och de positiva offentligfinansiella effekterna är därför potentiellt enorma om utfallskontrakten används i tid.

Utmaningarna och orsaken till den dåliga framväxten av sociala utfallskontrakt ligger dels i bristen på kunskap i användningen av sociala investeringsfonder hos de offentliga aktörerna. Av en undersökning av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) framgår att många kommuner efterfrågar stöd och vägledning för utformningen av denna typ av projekt. Det kommuner och landsting främst efterfrågar är kunskap kring metodik för uppföljning och utvärdering, samt metodik för vinst-förlust-kalkyler och sammanställningar av evidensbaserade program.

Problemet ligger också i att relationen mellan risk och avkastning för den externa finansiären ofta är blygsam i den här typen av sociala investeringar.

För att öka förekomsten av sociala utfallskontrakt behövs därför satsningar för att lösa både kunskapsbrist och den bristfälliga viljan att investera. Kristdemokraterna anser därför att det borde inrättas en nationell strategi för att möta behoven och

underlätta framväxten av sociala utfallskontrakt, samt införas en nationell fond för att höja attraktionen att investera.

Våra resurser är begränsade och våra problem betydande. Sociala utfallskontrakt kan mycket väl vara ett sätt att möta dessa båda omständigheter. Låt Sverige bli nästa land som provar denna nya väg. Detta bör ges regeringen tillkänna.

En polis knuten till varje skola

Skolan har stor betydelse då det gäller att förmedla värderingar och bygga en värdegrund. Därför har Kristdemokraterna gång på gång betonat vikten av att skolan inte kan vara värdenneutral. Skolan har ett ansvar att föra etiska samtal och måste tidigt markera gränser för vad som är tillåtet och inte tillåtet, vad som är rätt och fel.

Skolan är ständigt föremål för debatt och samhället kan inte kräva att en skola ensam ska förebygga och vända trenden. Skolan är en spegel av samhället i stort. Det är därför viktigt att etik diskuteras i skolan. Kristdemokraterna anser att etiken ska genomsyra all skolans verksamhet.

För att förebygga och bekämpa brott är det viktigt att det finns ett förtroende mellan polis och ungdomar. Att samarbeta med lokala ungdomsorganisationer bör vara en stående del i polisens arbete. Polisens arbete med att komma i kontakt med barn och ungdomar innan dessa börjar med kriminalitet är också av stor vikt. Att informera i skolor om polisens arbete är, och bör vara, en viktig del i polisens uppgifter. Polisen bör ha ett utvecklat samarbete med varje skola, gärna med en särskilt utnämnd polis knuten till skolan, som kan lära känna elever och personal och som de kan vända sig till om de blir utsatta för brott. I den nya organisationen finns kommunpoliser, och vi kristdemokrater föreslår att hälften av de nyanställda poliserna ska finansieras kommunalt. Dessa bör rimligen kunna knytas till enskilda skolor för en bättre kontakt med eleverna. Detta bör ges regeringen till känna.

Återinför beredskapspolisen

Beredskapspolisen var civilpliktiga poliser som kunde kallas in vid allvarliga eller omfattande störningar på samhället ur ordnings- eller säkerhetssynpunkt. Detta hände vid ett antal tillfällen, bland annat 2005 efter stormen Gudrun. Beredskapspolisen avskaffades 2012.

Men behovet av beredskapspoliser försvann inte 2012. Bland annat skulle en sådan ha kunnat vara polisen behjälplig vid gränskontroller under flyktingkrisen. De skulle kunna ha kallats in under bränderna de senaste två åren, eller under spelet vid terrordådet 2017. Eftersom det bara gått några år sedan beredskapspolisen avskaffades har många fortfarande en färsk utbildning som beredskapspolis. En kortare kurs för att uppdatera kunskaperna borde därför räcka för dem. Med mycket kort varsel skulle därför beredskapspoliser kunna stärka t.ex. situationer som uppstod vid gränskontrollerna eller uppföljning av id-kontroller. De skulle även kunna hjälpa till exempelvis vid stora trafikkontroller. Beredskapspolisen vore ett bra komplement till polisen och detta bör ges regeringen tillkänna. Kristdemokraternas satsning innebär 2 000 beredskapspoliser på sikt och vi avsätter 40 miljoner kronor per år.

Arbetet mot barnprostitution och människohandel

Människohandel för sexuella ändamål är ett hänsynslöst utnyttjande av en människa i en utsatt situation. Offer för människohandel är ofta unga som upplevt fattiga och svåra förhållanden i sina hemländer. De förs till Sverige under falska löften och har svårt att ta sig ur hot- och våldsspiralen då de helt saknar språkkunskaper, omvärldskunskaper och ett socialt nätverk. Den stora gruppen ensamkommande barn som försvunnit i Sverige aktualiserar ytterligare nödvändigheten av ett stärkt skydd för barn mot människohandel, exploatering och sexuella övergrepp.

Kampen mot människohandel, exploatering och sexuella övergrepp är en högt prioriterad fråga för Kristdemokraterna. Det är angeläget att polisen organiserar sitt arbete på så sätt att det i varje polisregion finns kompetens och resurser att arbeta med att bekämpa människohandel och barnprostitution. Polisregioner med större problem bör också kunna få nationellt stöd i form av exempelvis mobila team.

Den grova organiserade brottslighetens motto är största möjliga vinst till minsta möjliga risk. Handel med människor för sexuella ändamål är på många sätt förknippat med mindre risker än exempelvis handel med narkotika som ger längre fängelsestraff. Människor går också att sälja om och om igen. Samverkan mellan polis och sociala myndigheter är viktigt för framgång i arbetet mot människohandel liksom samverkan med civila aktörer såsom hotell, restauranger och andra näringsidkare. Det måste tas fram bättre rutiner för samarbetet mellan socialtjänst, polis, gode män, Migrationsverket med flera. Samtidigt finns det i dag goda exempel i polisens enheter som speciellt arbetar mot människohandel, hos socialtjänsten, inte minst i de kommuner med mottagningsenheter, och hos de frivilligorganisationer som många gånger blir en livlina till det svenska samhället för de barn som lever gömda. Den kunskapen behöver vi ta tillvara om vi ska kunna säkerställa att alla barn som vistas i vårt land får sina rättigheter utifrån barnkonventionen och FN:s konvention om de mänskliga rättigheterna tillgodosedda.

En avgörande faktor för att arbetet med att stärka barns rättigheter och bekämpa människohandel, exploatering och sexuella övergrepp mot barn är att Polismyndigheten har de resurser som krävs för att kunna prioritera arbetet. Polismyndigheten och dess anställda har i dag en tuff situation och genomgår vad som kan betecknas som en kris. Detta bör ges regeringen till känna.

Forced marriage units

Kristdemokraterna vill inrätta en särskild enhet inom Polismyndigheten vars uppgift är att hjälpa flickor och pojkar som riskerar att giftas bort mot sin vilja. Sådana enheter finns i Storbritannien och i Norge och kallas forced marriage units. Både den norska och den brittiska verksamheten beskrivs som mer verksamhets- och departementsöverskridande, vilket uppfattas som viktigt. Vidare har de ett mer aktivt arbete när det gäller utlandsärenden. Enligt uppgift har det norska teamet inte större möjlighet att agera utomlands än det svenska, men de har ett mer välutvecklat system för att hantera sådana ärenden; bland annat har särskilda rådgivare i frågor om tvångsäktenskap och könsstympning placerats vid ett antal norska utlandsmyndigheter. Länsstyrelsen i Östergötland har sedan 2003 regeringens uppdrag att förebygga hedersrelaterat våld. Deras upplevelse är att handlingsutrymme, rutiner, resurser och upparbetad samverkan kring transnationella ärenden ofta saknas inom myndigheter i Sverige. Erfarenheten är också

att detta saknas även vid svenska utlandsmyndigheter. Samtidigt betonar man från det svenska kompetensteamets sida att det är arbetet med att skydda barn och unga i Sverige som måste prioriteras då det är där problemet uppstår, dvs. innan ett eventuellt bortförande.

I Storbritannien kan man utfärda ett dokument kallat ”Forced Marriage Protection Order” som gör rättsliga åtgärder möjliga mot en förälder som inte inom en viss tid (ofta 48 timmar) återför flickan/pojken eller kan påvisa var han eller hon finns. Det kan innebära häktning och i förlängningen fängelse i upp till sju år om barnet inte återförs. Det gör det svårt för en familj att dölja att deras son eller dotter är bortförd och skylla på att han eller hon är på semester. Men framförallt har detta en stark preventiv effekt. Sedan 2008 har nästan 900 sådana dokument utfärdats.

För att uppnå en verksamhet som kan arbeta långsiktigt och med stöd av lagstiftning behöver det nationella kompetensteamet permanentas med befogenheter liknande det brittiska forced marriage unit. En sådan verksamhet skulle behöva operera från en myndighet direkt under polisen. Kristdemokraterna avsätter därför 10 miljoner kronor för att en enhet enligt brittisk modell inrättas vid Polismyndigheten inom utgiftsområde 4. Lämpligt kunde vara att förlägga enheten till Nationella operativa avdelningen.

För att betona allvaret i de brott som begås i hederns namn vill Kristdemokraterna införa lagstiftning som särreglerar hedersbrott i brottsbalken. Det ger högre skadeståndsanspråk, verkar avskräckande och ger möjlighet att straffa fler personer än en.

I dagens läge finns ett stort mörkertal då dessa brott ofta hamnar utanför brottsstatistiken. En särslagstiftning skulle ge en tydligare bild av problemets omfattning och ge bättre underlag för att kunna sätta in nödvändiga åtgärder.

Andreas Carlson (KD)

Lars Adaktusson (KD)

Ingemar Kihlström (KD)

Tuve Skånberg (KD)

Robert Halef (KD)

Mikael Oscarsson (KD)